

SESSIE 5: DE-INSTITUTIONALISERING, KWALITEITZORG EN ORGANISATIEBELEID

Het Europese UNIC-project (Towards User-Centred Funding Models for Long Term Care), waar het VAPH de voorbije jaren intensief aan meewerkte, stond in de workshop centraal. Eerst werden de algemene krijtlijnen van het UNIC-project voorgesteld om vervolgens in te zoomen op een specifieke case die met de ontwikkelde Tools aan de slag ging.

Het doel van het UNIC-project bestaat eruit om gebruikersgerichte financieringsmodellen, bijvoorbeeld de persoonsvolgende budgetten in Vlaanderen, toe te passen voor personen met chronische zorg- en ondersteuningsnoden. Op Vlaams niveau werd dit doel onder meer doorvertaald naar het ontwikkelen van tools (bijvoorbeeld vragenlijsten) om overheden, zorgaanbieders en personen met chronische zorg- en ondersteuningsnoden te ondersteunen in de toepassing van gebruikersgerichte financieringsmodellen. In dit opzicht dient de toolbox de kwaliteit van dienstverlening te monitoren, zorgaanbieders te ondersteunen bij het creëren van gebruikersgerichte dienstverlening en overheden te ondersteunen bij het toepassen van gebruikersgerichte financieringsmodellen. Op die manier kan de toolbox bijdragen aan het ontwikkelen van kwalitatieve dienstverlening voor personen met chronische zorg- en ondersteuningsnoden, die hun kwaliteit van leven en inclusie in de samenleving bevordert, vertrekkend vanuit onder meer het VN-verdrag voor personen met een handicap.

Een deel van de toolbox werd uitgetest in Ons Erf (onderdeel van UNIE-K), een zorgaanbieder die inzet op zorg en ondersteuning voor personen met complexe en intensieve zorg- en ondersteuningsnoden. Daarnaast is Ons Erf betrokken op de ontwikkeling van een masterplan voor de site, met een focus op de vraag hoe de site verder kan worden getransformeerd naar een inclusieve woon-zorgomgeving, en wat dit betekent voor de werking van de voorziening. In dit opzicht fungeerden de tools als schakels in een ruimer transformatieproces. De reflectie op het uittesten van de tools in Ons Erf als testcase toonde het belang aan van ook de begeleiders, die in de leefgroepen tewerkgesteld zijn, te betrekken bij de toepassing van deze tools. Enerzijds maken ze vaak deel uit van het netwerk van de personen die in de leefgroepen wonen, anderzijds kunnen ze een kritische blik werpen op de dienstverlening van de voorziening. Daarnaast werd er geargumenteed dat de tools voornamelijk focussen op de invloed van persoonsvolgende budgetten op kwaliteit van leven van personen met zorg- en ondersteuningsnoden, wat kwaliteit van leven reduceert tot het kunnen inkopen van zorg en ondersteuning. Dat is op zich een vreemde redenering als mensen met zorg- en ondersteuningsnoden bijvoorbeeld gebruik maken van een vouchersysteem. Er dient steeds rekening te worden gehouden met het feit dat verschillende factoren een wezenlijke invloed kunnen uitoefenen op iemands kwaliteit van leven.

Tijdens de vragenronde werd er verduidelijkt dat de toolbox niet dient om de zorgzwaarte van personen met zorg- en ondersteuningsnoden objectief in kaart te brengen. De toolbox dient wel om na te gaan of ze hun persoonsvolgend budget kunnen inzetten in relatie tot hun noden en aspiraties. In dit opzicht stelden de aanwezigen zich de vraag hoe het UNIC-project en de bijbehorende toolbox zich verhouden tot het proces van vraagverheldering in het kader van het ondersteuningsplan. Het belang werd onderstreept om op basis van het ondersteuningsplan te reflecteren over wat dit impliceert voor het persoonsvolgend budget. Op die manier wordt het principe van het persoonsvolgend budget niet verengd tot een op zichzelf staand doel, maar beschouwd als een middel om de kwaliteit van leven van personen met zorg- en ondersteuningsnoden te bevorderen.

Er werd gesteld dat dit moet samengaan met een duidelijk kader over inclusie en kwaliteit van leven, dat zowel op Vlaams overheidsniveau als op het niveau van het lokaal bestuur wordt doorvertaald. De aanwezigen onderstreepten het belang van een duidelijk kader met duidelijke informatie over kwaliteit van leven, omdat personen met zorg- en ondersteuningsnoden niet altijd weten wat er hiermee wordt bedoeld en welke aspecten hier deel van uitmaken. Niettemin gaven de aanwezigen aan dat het UNIC-project en de bijbehorende toolbox potentieel hebben om te focussen op het persoonsvolgend budget als middel om de kwaliteit van leven en inclusie in de samenleving van personen met zorg- en ondersteuningsnoden verder te bevorderen.